

Crezul său moral

Cred că dintre toți scriitorii pe care i-am cunoscut în ultimele două decenii, Zaharia Stancu — sărbătoritul anului 1972 — este unul din cei mai mari partizani ai ideii de breaslă literară.

În 1955—56 lucram ca secretar de redacție la Gazeta literară. Masa de peste drum era ocupată de George Macovescu, redactor șef adjunct și secretar general de redacție al revistei, iar în biroul vecin se afla zilnic, venind din păcate cel dintâi la lucru, redactorul-șef, Zaharia Stancu.

În zilele de care se leagă amintirea mea, publicasem în paginile Gazetei un fragment din piesa Ziariștii : erau, scenele respective, debutul meu nu numai ca autor dramatic dar și ca scriitor pur și simplu, deoarece pînă atunci mă indeletnicisem numai cu gazetăria. Cine știe ce înseamnă un debut va înțelege fără dificultăți starea începătorului de-atunci. Și, cu atît mai mult va întui, starea aceluiași începător, cînd, la cîteva zile după apariția fragmentelor, s-a văzut atacat violent în pagina literară a unei gazete și calificat drept persoană care, scriindu-l pe Cerchez, încerca să denatureze și să calomnieze „chipul gazetarului înaintat“. În concluzie, articolul își exprima convingerea că Ziariștii nu va vedea niciodată lumina rampei. Textul susamintit apăruse dimineața. După amiaza, pe la 5, discutam cu Zaharia Stancu sumarul numărului următor al Gazetei literare.

— Aicea ce e ? Aha... Și pe-a 3-a ? Apoi, ridicîndu-și privirea asupra mea — Da' ce-i cu dumneata ?

— Oh, nimic...

— Ce e cu dumneata ?

Am murmurat ceva în legătură cu ce-i cu mine, apoi redactorul-șef a citit de-mascarea din cotidianul amintit, a rostit cîteva substantive care nu cadrează cu imaginea unui clasic în viață, după care a spus :

— Văd că n-ai nimic în numărul ăsta al Gazetei.

— Nu.

— Foarte rău. Trebuie să vii cu ceva.

— ...

— Da. Neapărat. Serie ceva la noapte, orice, ca s-apară în numărul de joi. Trebuie să apară cu ceva. Negreșit. Trebuie să-ți apară numele... Uite. Scoatem notele astea de pe-a șasea, și-mi vii mîine cu trei pagini bătute la mașină. În continuare mi-a povestit cîteva amintiri din viața lui. Avea.